

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut komunikačních studií a žurnalistiky

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

POZOR: V počítači vyplňujte pouze do šedivých políček!

Typ posudku („kliknutím“ zakřížkujte platnou variantu)

Posudek vedoucí(ho) práce Posudek oponenta/ky

Autor(ka) práce

Příjmení a jméno: Homolková Dana

Název práce: Proces rámcování mediálních obsahů na příkladu domácího násilí

Autor(ka) posudku

Příjmení a jméno: Škodová Markéta

Pracoviště: IKSŽ FSV UK

1. VZTAH SCHVÁLENÝCH TEZÍ A VÝSLEDNÉ PRÁCE („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

		Odpovídá schváleným tezím	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné a je vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné, ale není vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení není v práci zdůvodněné a není vhodné	Neodpovídá schváleným tezím
1.1	Cíl práce	☐	☐	☒	☐	☐
1.2	Technika práce	☐	☐	☒	☐	☐
1.3	Struktura práce	☒	☐	☐	☐	☐

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení vztahu tezí a práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Předkládaná diplomová práce byla v podobě tezí ambiciózním projektem, který by bylo ve výsledku možné - pokud by ho autorka byla schopna předložit v sevřenější a srozumitelnější teoretické části a zejména v alespoň standardně zpracované části empirické - považovat za vynikající příspěvek k dané vyseči mediálních studií. Při hodnocení výsledné podoby magisterského projektu však musím vyjádřit velké rozpaky, které vtělím do poznámek níže a které mě vedou k pochybnostem o tom, že práce je v této podobě obhajitelná. Zároveň vyjadřuji i lítost nad tím, že autorka nevyužila šanci a čas, jež jí byly poskytnuty po prvním odevzdání diplomové práce, a že v této době neupravila zejména analytickou, ale z velké míry i úvodní část tak, aby splnily základní nároky kladené na odborný text.

2. HODNOCENÍ OBSAHU VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňte číslicí na škále 1 – 2 – 3 – 4 – 5 (výborné – velmi dobré – dobré – dostatečné – nedostatečné)

		Hodnocení známkou
2.1	Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu	3
2.2	Schopnost kriticky vyhodnotit prostudovanou literaturu a aplikovat ji	3
2.3	Úroveň zpracování materiálu, resp. zvládnutí techniky empirického výzkumu	5
2.4	Schopnost sestavit a použít soubor metod přiměřený cíli	4
2.5	Původnost práce, přínos práce k rozvoji oboru	2

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení obsahu výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Seznam literatury, s níž autorka pracovala, by bylo možné označit jako relativně úplný, pokud by ovšem konkrétní způsob zacházení s jednotlivými jeho položkami (viz další oddíl hodnocení), nevykazoval závažné nedostatky. Uspokojivá - a v textu prokázaná - schopnost aplikovat literaturu v teoretické rovině však nenašla pokračování v podobně uspokojivé části empirické, v níž spatřuji hlavní problematický bod celé práce. "Cílem výzkumu bylo zjistit, zda (týdeníky vybrané pro analýzu - pozn. MŠ) referují o tématu domácího násilí, které se v posledních letech v souvislosti s právními změnami dostává více do veřejné agendy.", píše autorka na s. 25. Na tomto místě nutně vyvstává otázka, nakolik přesně dovede autorka zacházet s klíčovými pojmy mediálních studií. Bez odkazu na konkrétní výzkumy veřejného mínění (a samozřejmě zejména na vývoj jejich výsledků v čase) zde totiž velmi volně operuje s termínem, který má svůj jasně daný obsah.

Podobně volně pak autorka zachází s předkládanou analýzou, metodologií, výsledky šetření i jejich interpretací. Zde už se ovšem nejedná o "nepřesnost" či "chybu", kterou by bylo možné jako v předešlém příkladu vyřešit disputací u obhajoby diplomové práce před komisí.

"Hlavním cílem práce je nalezení rámců, které pět vybraných českých týdeníků používalo při zpracování tématu domácí násilí v souvislosti s přijetím nového zákona mezi 1. lednem 2007 a 1. lednem 2008," píše autorka na s. 33. O dvě strany dříve ovšem sama uvádí, že "zkoumány byly obsahy pouze čtyř z nich a to z důvodu minimálního pokrytí tématu časopisem Reflex." O časopisu Reflex se zmiňuje i dále, ač je i z jiných míst v textu patrné, že pro analýzu nebyl relevantní.

Na s. 30 se dozvídáme, že "Výběr článků byl proveden prostřednictvím mediálního archivu Newton Media." (Není přitom jasné, jaká byla kritéria výběru). Dále, že "Během doby, která byla zvolena pro analýzu, vyšlo celkem 44 článků týkající se domácího násilí. Materiálů, které přímo referovaly o domácím násilí v souvislosti s přijetím nového zákona 135/2006 Sb. o vykazání útočnicka ze společného bydlení, však bylo publikováno devět. Nakonec byly analyzovány materiály, které se nějakým způsobem týkaly domácího násilí. Po úvaze ale vyřazeny jednak rozhovory a rovněž ty jednotky, které se tématu věnovaly pouze okrajově a navíc v jiném než českém prostředí... Takto vybraná a omezená populace nakonec dosáhla počtu 20 textů, z nichž byla zkoumána náhodně vybraná část." (s. 31). Co je náhodně vybraná část? Tři? Pět? Jedenáct? Devatenáct? Jak proběhl náhodný výběr? Proč autorka považovala za nutné dále redukovat počet dvaceti textů, v nichž chtěla identifikovat/najít pět rámců a řadu jejich dalších podtémat tak, jak je sama definovala?

Kolik textů ale vlastně atorka vybrala, když na s. 60 čteme, že "Kvantitativní část ukázala, že týdeníky o domácím násilí nereferují dostatečně, během jednoho roku vyšlo 43 článků, které se větší či menší měrou zabývaly tímto sociálně patologickým jevem.", a na s. 43, že "Při porovnání četnosti článků v jednotlivých titulech se ukázalo, že nejvíce se domácím násilí věnoval Respekt (16 článků) a Květy (12 článků). Na další pozici je Blesk pro ženy s 9 články a Instinkt s 5 příspěvky."? V této souvislosti pak postrádají závěry v kvantitativní analýze (předkládané hlavně v procentuálním vyjádření) jakýkoli význam. A jen na základě uvedeného je jasné, že empiricky jasně podložený, srozumitelný a obhajitelný význam pak nutné postrádají i obě/samotné textové analýzy.

Co se části věnované hloubkovým rozhovorům a jejich analýzy týče, "hloubkový rozhovor" je metoda, která má svá pravidla, jimiž je třeba se při užívání tohoto výzkumného nástroje řídit. Kapitola "6. Výzkum mediálních profesionálů a zástupců neziskových organizací", která má představit výsledky těchto rozhovorů, však kromě shodného pojmenování neobsahuje nic, z čehož by se dalo usuzovat, že autorka tuto metodu skutečně použila. Z velice nepřehledného textu není ani jasné, s kolika lidmi hovořila (a zda s nimi vůbec hovořila, zda jim spíše neposlala e-mailem dotazník) a odkud tito lidé jsou. V tomto kontextu tedy až nepatřičně působí sdělení, že "Z údajů vyplývá, že všichni dotázaní dosáhli vysokoškolského vzdělání a nacházejí se v rozmezí věku 28 až 50 let, přičemž jejich průměrný věk činí téměř čtyřicet let. Profesionální zaměření bylo zformulováno jako otevřená otázka, na kterou polovina dotázaných popsala svoji pozici jako redaktor a dále ostatní svoje zařazení charakterizovalo například jako redaktor-reportér, redaktorka-editorka nebo šéfredaktor." (s. 52). Kapitola kromě popisu vzorku, metody a otázky (z dotazníku?) neobsahuje ani žádné závěry, možná i proto není překvapivé, že její resumé autorka nevložitela do závěru celkového.

Chatrné, nebo lépe řečeno téměř absentující, základy jednotlivých šetření analytické části znemožňují, aby její výsledky a interpretace mohly být brány jako podklad či dokonce důkaz při činění obecnějších závěrů.

3. HODNOCENÍ KONEČNÉ PODOBY VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňte číslicí na škále 1 – 2 – 3 – 4 – 5 (výborné – velmi dobré – dobré – dostatečné – nedostatečné)

		Hodnocení známkou
3.1	Logičnost struktury práce, podloženost závěrů	5
3.2	Zvládnutí terminologie oboru	2
3.3	Funkčnost, úroveň, přiměřenost poznámkového aparátu	1
3.4	Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně objevují pasáže přejeté bez udání zdroje, hodnotte stupněm 5. Pokud v textu zjistíte přejeté pasáže vydávané autorem neoprávněně za vlastní zjištění, nedoporučte práci k obhajobě a ve „zdůvodnění v případě nedoporučení“ navrhněte, aby s autorem/kou bylo zahájeno disciplinární řízení.)	4
3.5	Jazyková a stylistická úroveň práce (pokud je opakovaně porušována platná kodifikace pravopisné normy, hodnotte stupněm 5)	3
3.6	Oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava	1

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení podoby výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

V práci se v tolerovatelném množství objevují překlepy (např. rekvitimizace, s. 4, s domácím násilím, s. 7, rámování, s. 10, stejný mediální obsah, s. 12, švýcarský mediolog Jörg (Mattes, 2000, 354), s. 14), ale i stylistické a formulační nedostatky.

Příklady:

1. Proč jsou teorie psány s velkým písmenem na začátku? Mj. na s. 14: Kultivační teorie a Agenda-setting teorie.

2. "V souvislosti s mediálními studii se teorii rámcování věnoval především Robert E. Entman. Rámce zpráv existují ve dvou rovinách: jako mentální procesy zpracování informací a jako charakteristiky zpráv. Příklady rámců jsou rámec studené války (Entman 1991: 7)." S. 8.

3. "Po úvaze ale vyřazeny". S. 30.

4. "Práce ukázala, že sice týdeníky sice dominantně rámcují jako oběti ženy." S. 60.

5. Autorka uvádí ženská příjmení v přechýleném i nepřechýleném tvaru. Př.: Semetko/Semetková, Bullock/Bullocková.

6. "V osmdesátých a devadesátých letech bylo rámcování používáno jako výzkumná metoda při zjišťování účinků médií. Později se tato teorie začíná posuzovat také jako způsob, jakým vznikají mediální obsahy nebo to, jaký pravděpodobný dopad může mít na publikum. Rámcování se tedy začíná etablovat nejen jako výzkumná metoda, ale také jako proces ve všech fázích od produkce až po recepci mediálních textů." S. 9, nesrozumitelné. Je rámcování výzkumná metoda nebo teorie?

S citační normou pracuje autorka neuspokojivě. Například u sekundárních citací se nedrží normy, když neuvádí např. "cit. dle" (namátkou na s. 6).

Podobně problematické jsou citace položky MAXWELL, K. A., HUXFORD, J., BORUM, C., HORNIK, R. 2000. Covering Domestic Violence..., když ji autorka v textu cituje následovně: "Maxwell a spol. také zjistili, že vina se pokládá spíše na individuální úrovni než na úrovni společenských řešení (Tylor, Sorenson, 2002: 126)", s. 21, nebo pouze jako Maxwell 2000.

Za zcela nedostatečné považuji to, že v seznamu literatury jsou (i nesprávně citované) položky, na něž není odkazováno v textu:

BERNS, N. 2001. Degendering the Problem and gendering the Blame: Political Discourse on Women and Violence...

COHEN, B. C. 1963, The Press and Foreign...

DOBASH, R.E., DOBASH, R. P. 1997. Violence against Women in: Gender Violence...

ENTMAN, R. 2003. Cascading Activation: Contesting the White House's Frame After 9/11...

PAN, Z., KOSICKI, G. M. 1993. Framing Analysis...

TANKARD, J.W. - HANDERSEN, L. - SILLBERMAN, J. - Bliss, K., Ghanemová, S. 1991. Media Frames: Approaches...

V textu jsou naopak odkazy na položky, jež nejsou součástí seznamu literatury:

"Ty odhalily nejen povahu mužského násilí, ale... (O' Toole, Schiffman, 1997: 267)." S. 2.

"Výraz „frame“ krátce předtím použil biolog Gregory Bateson, který popsal nové poznatky v chování opic.... (Bateson, 1972)." S. 8.

"Kahneman a Tversky k tématu přispěli tezí, že rámcování upřednostňuje určité aspekty popsané reality, což logicky znamená, že odvádí pozornost od jiných aspektů (Kahneman, Tversky, 1984)." S. 10.

"V práci věnované veřejnému mínění M. J. Edelman podotýká: „Svět je kaleidoskopem možných realit...“ (Edelman, 1993: 232)." S. 10.

"A. Dietram Scheufele ve stati... (Scheufele, 1999: 118)." S. 9.

V seznamu literatury jsou dále za sebou uvedeny dvě položky:

SHOEMAKEROVÁ, P.J., REESE, S.D., 1991. Mediating the Message: Theories of Influences on Mass Media Content. New York: Longman.

SHOEMAKER, P. J., REESE, S. D. 1991. Mediating the Message: Theories of Influence on Mass Media Content, Longman Trade/Caroline House

Není jasné, se kterou z knih autorka pracovala.

Dále uvádím příklady nedostatečných bibliografických údajů časopiseckých článků:

MATTHES, J. 2009. What's in a Frame? A Content Analysis of Media Framing Studies in the World's Leading Communication Journals, 1990-2005. Journalism & Mass Communication Quarterly.

MAXWELL, K. A., HUXFORD, J., BORUM, C., HORNIK, R. 2000. Covering Domestic Violence: How the O. J. Simpson Case Shaped Reporting of Domestic Violence in the News Media, Journalism & Mass Communication Quarterly.

PAN, Z., KOSICKI, G. M. 1993. Framing Analysis: An Approach to News Discourse. Political Communication.

Autorka nedodržíje jednotný styl u odkazů, když používá verze s čárkou i dvojtečkou. Např. (Koss & kol., 2002, 30) a (McCombs, 2009: 122).

Teoretický úvod je relativně rozsáhlý, ale jeho struktura neusnadňuje plynulé čtení. Některé kapitoly logicky nenavazují na předchozí (např. úvod kapitoly "Rešerše oborových studií" nebo kapitola "Aktuální situace teorie rámcování", v níž autorka odkazuje na texty časově shodné nebo i starší, než jsou texty zmiňované v kapitole předchozí), v textu dále např. nacházíme zmínku o "nastolování agendy druhého stupně" (s. 13), když předtím o konceptu agenda-setting nebyla žádná definiční zmínka.

Není jasné, proč je kapitola "4.1.1. Zdroje zkoumaných mediálních obsahů" v analytické části práce, která má popisovat výzkumný materiál, její obsah ji předurčuje spíše do části úvodní, teoretické.

4. SHRNUJÍCÍ KOMENTÁŘ HODNOTITELE/KY (celkové hodnocení výsledné práce, její silné a slabé stránky, původnost tématu a závěrů apod.)

Na základě výše řečeného se domnívám, že v této podobě nemůže být práce přijata jako uspokojivý podklad pro udělení titulu Mgr. v oboru mediální studia.

5. OTÁZKY NEBO NÁMĚTY, K NIMŽ SE PŘI OBHAJOBĚ DIPLOMANT(KA) MUSÍ VYJÁDŘIT:

5.1	
5.2	
5.3	
5.4	

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

výborně – velmi dobře – dobře – nedoporučuji k obhajobě

ZDŮVODNĚNÍ V PŘÍPADĚ NEDOPORUČENÍ

Předkládaná práce ráce nevykazuje základní formální a obsahové náležitosti odborného textu, a proto ji k obhajobě nedoporučuji.

Datum:

Podpis:

Hotový posudek vytiskněte, podepište, odevzdejte ve dvou kopiích a zašlete elektronicky na adresu katedry!